

Kisüzemi bortermelés

A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 2017. július 1-jével hatályba lépő rendelkezése bevezeti a kisüzemi bortermelői tevékenységet. A kisüzemi bortermelő adóraktári engedély nélkül, borászati üzemengedéllyel végezheti tevékenységét.

Kisüzemi bortermelés feltételei

Az a borászati üzemengedéllyel rendelkező gazdálkodó működhet kisüzemi bortermelőként, aki önállóan, más borászati üzemtől jogilag és gazdaságilag független módon, vagy jogi és gazdasági kapcsolatban lévő másik borászati üzemmel együttesen teljesíti az alábbi feltételeket:¹

- az utolsó három borpiaci év átlagában kevesebb, mint évi 1 000 hl csendes bort állít elő,
- szőlőt, valamint sűrített szőlőmust és finomított szőlőmust sűrítmény kivételével más borászati terméket² másik tagállamból vagy harmadik országból nem szerez be,
- csendes bort - a bérpalackozásra átadott saját előállítású csendes bor visszaszállítását kivéve - nem tárol be,
- saját előállítású csendes borból maximum 10 000 literes készlet erejéig palackos erjesztésű habzóbor előállításán, tárolásán kívül, más jövedéki terméket nem állít elő, nem tárol, és nem hoz forgalomba.

Kisüzemi bortermelőként működhet a fenti feltételek mellett a családtagok közössége is, amennyiben a saját művelésű szőlőterületen termelt szőlőből a csendes bor és a palackos erjesztésű habzóbor előállítását, tárolását ugyanazon a közösen használt borászati üzemben végzik. A tevékenységhez fűződő kötelezettségeket és jogokat a családtagok közössége - a családtagok egyetemleges felelőssége mellett - az általa kijelölt képviselő útján gyakorolja.³

A kisüzemi bortermelőként nem végezheti tovább a tevékenységét a gazdálkodó, ha a feltételek közül valamelyik nem teljesül, vagy az Art.⁴ szerint kockázatos adózónak minősül. A feltételek közül a csendes bor vásárlása, nem engedélyezett termékek forgalmazása, vagy tagállamból, harmadik országból történő beszerzése, a palackos erjesztésű pezsgő maximális készletének túllépése a tevékenység végzésének időtartamától függetlenül, a feltételek megszegését jelenti. A csendes bor mennyiségét a harmadik borpiaci év végén, az előző két év elszámolás adatainak figyelembevételével együtt kell megállapítani. A kisüzemi bortermelőnek a feltételek nem teljesülése időpontját követő hónap 15. napjáig, kockázatos adózóvá válás estén pedig haladéktalanul egyszerűsített adóraktári engedély iránti kérelmet kell benyújtania elektronikus úton, a NAV_J31 „Kérelem a Jöt. szerinti tevékenységek engedélyezésére” nyomtatványon az állami adó- és vámhatóságához.

Előállítható termékek

Kisüzemi bortermelő a jövedéki termékek közül csendes bort és palackos erjesztésű habzóborot állíthat elő. A borászati termékek közül jövedéki terméként csendes bor az 1,2 tf%-ot elérő, vagy azt meghaladó alkoholtartalmú szőlőmust, a szőlőbor, és a nem gombaformájú dugóval lezárt kiserelésű gyöngyöző bor. A palackos erjesztésű pezsgő jövedéki terméként habzóbor. (A szőlőmust 1,2 tf% alatti alkoholtartammal nem jövedéki termék.)

A kisüzemi bortermelő bér munkát, bértárolást nem végezhet. Lehetősége van arra, hogy csendes borát adóraktárban (egyszerűsített adóraktárban) bér munkában lepalackoztassa, és azt

¹ Jöt. 3. § (3) bekezdés 16. pont

² A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet II. részében felsorolt termékek.

³ Jöt. 137. § (4) bekezdés

⁴ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény

visszaszállítva adófelfüggesztés mellett betárolja. Palackos erjesztésű habzóborát bér munkában adóraktár állíthatja elő, annak visszatárolása azonban csak szabadforgalomba bocsátással, a jövedéki adó megfizetésével, adózottan történhet. A szállításról az adóraktár engedélyes szállítólevet állít ki.

Nyilvántartás vezetés

A kisüzemi bortermelőnek a csendes bor és a palackos erjesztésű habzóbor előállításáról és a készleteiről az agrárpolitikáért felelős miniszter rendeletében⁵ meghatározott nyilvántartást kell vezetni, ami választása szerint lehet bor-pincekönyv vagy kisüzemi bortermelői regiszter. A Jöt. előírása szerint a nyilvántartásban a termékeket az adó alapjaként meghatározott mértékegység (hektoliter) szerint, termékenként, a 60 liter feletti tárolóedényben elhelyezett mennyiségeket összevontan, az ennél kisebb tárolóegységben lévőket pedig kiserelésenkénti bontásban kell feltüntetni.

Szállítási okmányok alkalmazása

A kisüzemi bortermelő szabadforgalomba bocsátással jövedéki engedély nélkül értékesítheti termékeit belföldön, másik tagállamba, vagy exportálhatja harmadik országba.⁶

Belföldön borkísérő okmánnyal szállíthat csendes bort és palackos erjesztésű habzóbor.⁷ Adóraktárnak, egyszerűsített adóraktárnak adófelfüggesztéssel, jövedéki engedélyes kereskedőnek, jövedéki kiskereskedőnek szabadforgalomba bocsátás mellett. Szabadforgalomba bocsátott termékek esetén a borkísérő okmány helyettesíthető megfelelő adattartalommal kitöltött számlával.⁸

A kisüzemi bortermelő adófelfüggesztéssel szállíthat csendes bort és palackos erjesztésű habzóbor tagállami adóraktárnak, vagy harmadik országba más tagállamon keresztül. Ennek feltétele, hogy ezt a szándékát előzetesen bejelentse az állami adó- és vámhatóságnak.⁹ A nyilvántartásba vételt követően kiadott regisztrációs számmal indíthat szállítmányt az EMCS¹⁰-en keresztül e-TKO kiállításával.

Más tagállamban működő kereskedőnek, bejegyzett kereskedőnek egyszerűsített kísérő okmánnyal (EKO) vagy az EKO adattartalmának megfelelő mezőszámozású és adatokat tartalmazó egyéb kereskedelmi okmány kiállításával szállíthatja a termékeit. Közvetlenül harmadik országba a vámkezelés helyéig borkísérő okmánnyal, ezt követően a vámjogszabályoknak megfelelően Egységes vámokmánnyal végezhető a szállítás.

A borkísérő okmány nyomtatvány beszerzésére, számítógéppel történő előállítására, kitöltésére vonatkozó szabályozást az agrárpolitikáért felelős miniszter rendelete¹¹ tartalmazza.

Termelői borkimérés

A kisüzemi bortermelő is végezhet termelői borkimérést¹², ha ezt a székhelye (telephelye, lakóhelye) szerint illetékes jegyzőhöz a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendeletben meghatározottak szerint a tevékenység megkezdése előtt bejelenti. A termelői borkimérés keretében kizárólag saját előállítású

⁵ A kisüzemi bortermelői regiszterről szóló 49/2017. (IX. 29.) FM rendelet

⁶ Jöt. 137. § (8) bekezdés

⁷ Jöt. 137. § (1) bekezdés

⁸ A borászati termékek egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjéről szóló 27/2011. (IV. 12.) VM rendelet 2. § (4) bekezdés

⁹ Jöt. 42. §

¹⁰ Excise Movement and Control System – Jövedéki Árumozgás és Ellenőrző Rendszer

¹¹ A borászati termékek egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjéről szóló 27/2011. (IV. 12.) VM rendelet

¹² Jöt. 3. § (3) 25. pont

csendes bor értékesíthető a borászati üzem helyén, és ezen kívül, a kisüzemi bortermelő használatában lévő üzletben.

Hivatalos zár alkalmazása, nyilvántartása, elszámolása

A két litert meghaladó kiszerezésű csendes bor belföldön hivatalos zárral ellátva szállítható, értékesíthető. Az általános szabálytól eltérően nem kell hivatalos zárat felhelyezni:

- a termelői borkimérés keretében történő értékesítésnél,
- bag-in-box kiszerezésű csendes bor csomagolásán,
- ha a magán személy kisüzemi bortermelő a saját vagy családja személyes fogyasztására 30 litert nem meghaladó mennyiségben csendes bort szállít.

Termelői borkimérésre vonatkozó szabály alól kivétel, ha kisüzemi bortermelő a borászati üzemből a saját használatban lévő üzletébe szállítja a csendes bort. Ebben az esetben az általános szabályt kell alkalmazni, a szállítás hivatalos zárral végezhető.

A kisüzemi bortermelő hivatalos zárat az állami adó- és vámhatóság által engedélyezett hivatalos zár előállítótól szerezhet be. Az átvett hivatalos zárról, annak felhasználásról meghatározott adattartalommal¹³ hitelesített papíralapú, vagy a jogszabályi előírásnak megfelelő számítógépes programmal,¹⁴ elektronikus nyilvántartást kell vezetnie. A papíralapú nyilvántartást a kisüzemi bortermelő székhelye (telephely, lakóhely) szerint illetékes állami adó- és vámigazgatósághoz kell benyújtani hitelesítésre. A hivatalos zár felhasználásról a borpiaci év végén esedékes elszámolással egy időben, a hegybíró felé kell teljesíteni az adatszolgáltatást.

Elszámolás, adófizetési kötelezettség

A kisüzemi bortermelőnek a borpiaci év¹⁵ végén a nyilvántartása alapján elszámolást kell készítenie a vásárolt és a saját termésű szőlő, az előállított és kitért csendes bor, palackos erjesztésű habzóbor mennyiségéről, a készletváltozásokról, és a borpiaci év tényleges zárókészletéről. Az elszámolást a hegybíróknak kell benyújtani a borpiaci év végét követő augusztus 15-ig. A hegybíró az elszámolás adatokat az Integrált Szőlészeti és Borászati Információs Rendszeren (ISZBIR) keresztül a beérkezéstől számított 21 napon belül elérhetővé teszi az állami adó- és vámhatóság számára.¹⁶ A hegyközségek felé teljesítendő adatszolgáltatást az agrárpolitikáért felelős miniszter rendelete¹⁷ szabályozza.

A kisüzemi bortermelőnek a palackos erjesztésű habzóborra nem kell jövedéki biztosítékot nyújtani. A szabadforgalomba bocsátott palackos erjesztésű habzóbor mennyiség tekintetében az adóbevallási, adófizetési kötelezettséget az elszámolással egy időben kell teljesíteni az állami adó- és vámhatóság felé.¹⁸

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹³ A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 45/2016. (XI. 29.) NGM rendelet 16. melléklet

¹⁴ A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 45/2016. (XI. 29.) NGM rendelet 9. §

¹⁵ Az előző év augusztus 1-től a következő év július 31-ig tartó időszak

¹⁶ Jöt.136. § (2) bekezdés

¹⁷ A szőlészeti és a borászati adatszolgáltatás, valamint a származási bizonyítványok kiadásának rendjéről, továbbá a borászati termékek előállításáról, forgalomba hozataláról és jelöléséről szóló 127/2009. (IX. 29.) FVM rendelet

¹⁸ Jöt. 136. § (3) bekezdés